

Mun & Hals

NR 3 ■ SEPT 2021

EN TIDNING FÖR MUN- & HALSCANCERFÖRBUNDETS MEDLEMMAR, ANHÖRIGA OCH STÖDJANDE

Mun & Hals

Årgång 47 ■ Nr 3 ■ 2021

MHCF

MUN- & HALSCANCERFÖRBUNDET

KANSLI & REDAKTION

Barks Väg 14, 170 73 Solna
Tel. 08-655 83 10
E-post: kansli@mhcforbundet.se
Hemsida: www.mhcforbundet.se
Bankgiro: 5703-3573

ANSVARIG UTGIVARE

Owe Persson

REDAKTÖR

Ulf Jönsson
E-post: ulfjonson@telia.com

MEDARBETARE I REDAKTIONEN

Gun Olsson
E-post: systergun@gmail.com
Jan-Erik Olsson
E-post: janerik.o48@gmail.com

FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Owe Persson
Magasingatan 13, 903 27 Umeå
Tel. 090-19 10 32
Mobil 0703-92 63 15
E-post: owe.o.persson@outlook.com

ISSN 2000-7477

GRAFISK FORM, TRYCK & DISTRIBUTION

Ågrenshuset, Bjästa

Omslagsfoto: JAN-ERIK OLSSON

MATERIAL

till tidningen sänds till:
Mun- & Halscancerförbundet
Barks väg 14, 170 73 Solna
Märk kuvertet Mun&Hals.
Redaktionen förbehåller sig
rätten att redigera insänt, ej
beställt material. Insänt material
returneras endast på begäran.
Eftertryck och citat är tillåtet om
källan anges.

STIFTELSEN LARYNGFONDEN

Ordförande: Hans-Ola Fors
Strandgatan 19, 952 33 Kalix
Tel. 0923-156 70
E-post: info@laryngfonden.se
Hemsida: www.laryngfonden.se
Plusgiro: 91 82 58-5
Bankgiro: 5936-5338

INNEHÅLL

Redaktören har ordet	4
Aktuellt	4
Höstens och vårens utbildningar	5
Årsmöte Mun- och Halscancerföreningen i Södra Sverige	6
Föreningsnytt	10
Från kaos till struktur Cancerrehabilitering för patienter med huvud- och halscancer	10
Tandvårdsreformen	14-15
Remissyttrande från Sveriges folktandvårdsförening	16-17
In memoriam: Gunnar Persson	17
Recept: Solskenskaka med apelsinskal	18
Recept: Högsbosoppa	19
Föreningsidor med information om kontaktpersonerna	22-23

NÄSTA NUMMER UTKOMMER I DECEMBER 2021

■ MATERIALSTOPP TILL NR 4 ÄR 15 NOVEMBER

ANNONSER

Fahl Scandinavia AB	3
Bräcke Diakoni	7
Ågrenshuset	8
Carl M. Lundh	9
Atos Medical	12-13
Camurus	21
Atos Medical	24

► LEDAREN

Vi är nu i slutet sommaren och en fantastisk värmebölja har svept över landet i ett antal veckor, så jag hoppas att ni alla har haft möjlighet att njuta av detta.

Det allra mesta av förbundets verksamhet, som är till för medlemmarna, har under detta år legat i "träda". Vi från förbundsstyrelsen beklagar detta, men kommer förhoppningsvis så fort samtliga restriktioner lättat genomföra aktiviteter i enlighet med verksamhetsplanen för 2021–2022 för såväl medlemmarna, förbundsstyrelsen, föreningsstyrelserna och informatörerna bara

för att nämna några. Lite mera om detta längre fram i tidningen.

Jag skulle här vilja ta upp vikten av ett starkt förbund.

Vad är det egentligen som förenar oss? Vid en snabb analys kan man konstatera att vi har egentligen ingen gemensam värdegrund i bemärkelsen en gemensam ideologi med mera. Det som förenar oss är att vi gemensamt har en huvudhals cancerdiagnos och där anhöriga, närstående och stödmedlemmar är delaktiga i att på alla sätt öka vår livskvalité. Detta gör det ibland extra svårt med ett väl fungerande styrelsearbete.

Men bortsett från problemen. Hur kan vi bidra till att

såväl stärka, medverka samt bibehålla ett starkt förbund. Jag menar och tror att vi måste ha såväl engagerade medlemmar som vitala och kreativa regionala föreningar tillika en förbundsstyrelse som är lyhörd för medlemmarnas krav och önskemål. Det är också av största vikt att vi alla respekterar varandra trots att vi i vissa frågor kan ha olika åsikter, vilket många gånger vitaliserar diskussionerna, när ett beslut väl är fattat så ställer sig samtliga lojalt bakom detsamma. Min uppfattning är att det också fungerar tillfredsställande på ett bra sätt i såväl AU som i förbundsstyrelsen.

Med dessa tankar hoppas jag att den nya tillträdande

styrelsen inför sitt kommande verksamhetsår kommer att lägga stor vikt vid utbildningsverksamheten för samtliga förtroendevalda samt genomföra intressanta och givande digitala möten och utbildningar i framtiden för våra medlemmar.

Med detta vill jag önska er en fortsatt fin sommar ■

OWE PERSSON
FÖRBUNDSORDFÖRANDE
MUN- & HALSCANCERFÖRBUNDET

FAHL

LARYVOX® SYSTEM

KOMPLETT SYSTEM EFTER LARYNGEKTOMI

LARYVOX® SYSTEM representerar en omfattande mängd professionella produkter för rehabilitering efter laryngektomi.

Det består av en bred och mångsidig produktfamilj med speciella egenskaper.

Produkterna kan till stor del kombineras med varandra - även när särskilda krav finns.

LARYVOX® EXTRA HME

LARYVOX® Hands-Free

LARYVOX® TAPE

Fyll i svarstalongen för mer info.

- JA, jag är intresserad av ett personligt och icke-bindande rådgivande samtal och vill bli kontaktad av firman FAHL SCANDINAVIA AB.
- JA, jag är intresserad av ytterligare information och vill bli kontaktad.

Namn	Vårdgivare namn
Adress	Titel
Postnr/Ort	Sjukhus
E-post	E-post
Telefon	Telefon
☐ Jag godkänner att de uppgifter jag har angivit får sparas, behandlas och användas av företaget FAHL SCANDINAVIA AB för reklam per post, e-post eller telefon, samt för marknadsundersökning. Samförståndsfriskrivningen är frivillig och kan återkallas när som helst genom att du skickar ett e-post till info@fahl-scandinavia.de eller brev till FAHL SCANDINAVIA AB, Building 301 Medicon Village 223 81 Lund.	
Datum/namnteckning	

FAHL SCANDINAVIA AB

Building 301 Medicon Village, 223 81 Lund · Phone: 046-2873790
Sweden · www.fahl-scandinavia.se · www.fahl-medizintechnik.de/sv

046 - 2873790

info@fahl-scandinavia.se

► REDAKTÖREN HAR ORDET

Den här gången har tidningen ett blandat innehåll, kanske mera än vanligt.

Det är alltid så att över sommaren samlas inte så mycket material och nu har det varit tunnare än vanligt. Det är ändå så att på något sätt får man ihop materialet till en tidning och nu får tandvårdsutredningen ett ganska stort utrymme. Förbundet ska avge sitt yttrande över försla-

gen senast den 1 september, så det passar ju bra i tid.

Ett annat viktigt område, cancerrehabilitering för patienter med huvud- och halscancer, var en fråga i föregående nummer och kommer nu åter i en intressant artikel av kontaktsjuksköterskorna Ulrika Fyrhag och Agneta Hagren vid Skånes universitetssjukhus.

Den 19 augusti genomföres riksstämman, även i år digitalt. Tyvärr kan vi inte

presentera den nya styrelsen i Mun och Hals nu. Det som beslutas på riksstämman blir giltigt först efter att protokollet har justerats och det hinns inte med före tidningens utgivning.

Vi får återkomma om detta i decembernumret.

Man önskar att coronapandemin vore ett minne blott, men tyvärr är det inte så. För att påminna om de aktuella regler som gäller för att minska smittspridning har vi

tagit med några rader från Krisinformation.se

Slutligen vill jag påminna om den stående rubriken Föreningsnytt. Den återkommer i nummer efter nummer men sällan med någon text. Det är tänkt att här kan föreningsgarna informera om sin verksamhet, kanske framföra idéer och förslag, ja i princip vad som helst. Alla inlägg är välkomna! ■

ULF JÖNSON

► AKTUELLT SAMMANSTÄLLT AV ULF JÖNSON

► VACCIN MOT BÄLTROS

Folkhälsomyndigheten föreslår att vaccin mot bältros ska ingå i det statliga vaccinationsprogrammet. Cirka 30 000 personer drabbas årligen av bältros i Sverige. Bältros kan ge svår smärta och det kan dröja länge innan den läkts ut. Den drabbar personer som haft vattenkoppor som barn. Virusets blir kvar i kroppen och kan i vuxen ålder leda till bältros. Nu finns ett effektivt vaccin (90 %) varför folkhälsomyndigheten föreslår att det ges med subvention eller helt kostnadsfritt.

Källa: Sveriges Radio, Ekot

► FÖRBUD SAMT RÅD OCH REKOMMENDATIONER MED ANLEDNING AV CORONAPANDEMIN

Dessa regler är uppdaterade den 27 juli 2021

Storlek på allmänna sammankomster och offentliga tillställning:

- Inomhusarrangemang utan sittplatser: 50 deltagare
- Inomhusarrangemang med sittplatser: 300 deltagare (avstånd på 1 m ska kunna hållas i sidled. Varje sällskap får uppgå till högst 8 personer)
- Utomhusarrangemang utan sittplatser: 600 deltagare
- Utomhusarrangemang med sittplatser: 3000 deltagare
- Motionslopp: 900 deltagare
- Begravningar får alltid ha 20 deltagare. Om flera får delta beror på om begravningen hålls inomhus eller utomhus och om deltagarna har anvisade sittplatser
- Privata tillställningar i hyrd lokal: 50 deltagare

Butiker, gym och sportanläggningar som kan släppa in 500 eller fler besökare bör göra en särskild riskbedömning och vidta åtgärder för att minska trängsel. Detta gäller även serveringsställen som bland annat inte får tillåta flera än åtta personer vid samma bord inomhus.

Källa: Utdrag ur Krisinformation.se (Krisinformation från svenska myndigheter)

GÅ IN OCH TITTA PÅ VÅR HEMSIDA
www.mhcforbundet.se

HÖSTENS OCH VÅRENS UTBILDNINGAR

TEXT OWE PERSSON

Årets verksamhetsplan, som behandlades av riksstämman i augusti, är till sitt innehåll väldigt ambitiös. Jag hoppas att förbundet redan nu till hösten kan genomföra en styrelse och valberedningsutbildning med såväl den nya förbundsstyrelsen som med alla regionala föreningar. Detta innebär att ni ute i föreningarna skickar era ordföranden, kassaförvaltare, sekreterare samt valberedningens sammankallande på denna utbildning som med största sannolikhet kommer att genomföras i Stockholm eller dess närhet.

Utbildningsdagarna kommer att vara tre dagar sammanhängande fredag till söndag. Vi kommer vidare att liksom vid det tidigare utbildningstillfället ta hjälp av något studieförbund sannolikt ABF eftersom vi är medlemmar där.

Föreningskunskapen i såväl förbundsstyrelse som i de regionala föreningarna är något vi måste prioritera. En väl fungerande styrelse är a och o för en väl fungerande verksamhet vilket är till gagn för medlemmarna.

Styrelsens har ansvar för att en hel del saker skall och blir gjorda detta för att medlemmarna skall få ut så mycket som möjligt av sitt medlemskap.

Tanken under utbildningsdagarna är att vi genomför något eller några "pass" gemensamt och att vi sedan delar upp oss i grupper ordförande, kassaförvaltare m.m. för att i dessa grupper diskutera och ge kunskap om respektive förtroendemens roll och uppgifter i föreningen. Min förhoppning är att vi sedan vart annat år skall kunna genomföra dessa utbildningar.

Vidare finns också inskrivet i verksamhetsplanen att

genomföra en utbildning för informatörer inom de nio diagnosområden som idag omfattar huvudhals regionerna. Detta i enlighet med det nationella vårdprogrammet, vilka antagits av respektive Regionalt Cancer Center. Det finns idag 6 stycken regionala Cancercenter i Sverige detta i anslutning till universitetssjukhusen. (Dessa är RCC Norr, RCC Stockholm Gotland, RCC Mellansverige, RCC Syd, RCC Väst, RCC Sydöst.)

Idag finns enbart informatörer för de som drabbats av en laryngcancerdiagnos. Detta är mycket otillfredsställande ur ett patientperspektiv. Huvudhals cancer har nio olika tumördiagnoser. Vilka är:

1. Läppcancer
2. Munhålecancer
3. Orofaryncancer (cancer i mellansvalget)
4. Nasofaryncancer (cancer i nässvalget)
5. Hypofaryncancer (cancer i nedre svalget)
6. Laryncancer (cancer i struphuvudet)
7. Spottkörtelcancer
8. Näs- och bihålecancer (inkluderar cancer i mellanörat)

9. Lymfkörtelmetastas på halsen med okänd primärtumör, CUP-HH

Idag finns som ovan nämnts endast informatörer vad gäller diagnosen Laryngcancer dvs. cancer i struphuvudet. För de övriga åtta diagnoserna finns inte några informatörer i Sverige, medan vi vet att i några av våra nordiska grannländer finns informatörer om samtliga huvudhalscancer-diagnoser. I Socialstyrelsens sakkunnigrupp underlag för högspecialiserad vård kan man läsa att antalet personer som drabbas av någon av de nio huvudhalscancer diagnoserna, är ytterst ojämnt fördelat mellan de olika diagnoserna. Totalt för samtliga huvudhalscancerdiagnoser drabbas cirka 1600 personer årligen. Det trauma som dessa patienter upplever inför behandlingen av sin sjukdom avhjälpas bäst genom att den drabbade får träffa en patient i många fall även en närstående, som själv genomgått, det som patienten själv står inför att genomgå. Dessa möten bör ske såväl före som efter behandlingen. Syftet blir att stärka och visa den drabbade att man trots sjukdomen kan leva ett ganska gott liv och

med en relativt god livskvalité trots en påfrestande och genomgripande behandling. En förhoppning är sedan att detta arbetssätt eventuellt kan sprida sig till andra diagnoser än enbart cancer.

– Tanken är att utbilda informatörer inom samtliga huvudhals cancerdiagnoser i Sveriges sex sjukvårdsregioner.

– Målet är att stärka såväl patient som närstående samt visa på att trots den genomgripande behandlingen kan patienten och de närstående leva ett ganska gott liv med en hög livskvalitet.

Det är som alla ser ett brett och ambitiöst åtagande med förhoppningen att även den nya förbundsstyrelsen ställer sig bakom utbildningsprogrammet. ■

ÅRSMÖTE

MUN- OCH HALSCANCERFÖRENINGEN I SÖDRA SVERIGE

TEXT GUN OLSSON FOTO JAN-ERIK OLSSON

Det blev den 20 juni 2021 och vi kunde bjuda in till ett fysiskt årsmöte på Hotell Statt i Hässleholm. Det var en fin och solig dag, lite svalare än vi haft de sista dagarna i Södra Sverige. De flesta har en bit att köra så vi samlades i restaurangen för kaffe och smörgås. Sen gick vi en trappa upp till en lokal som heter Grand som är en stor sal där vi kunde sitta på avstånd.

Vi började med årsmötesförhandlingar, val och nomineringar. Sen berättade Gun Olsson att förbundet planerar för utbildning av patientinformatörer, såväl nuvarande som blivande med målsättning att alla oberoende av diagnos inom huvud/Hals området ska kunna få kontakt med en informatör. Tim Lundgren informerade om kommande hälsoveckor i Norra Sverige. Jan-Erik Olsson visade bildspel från tidigare utflykter/sammankomster.

Sedan 2018 har vi på hösten haft olika aktiviteter såsom Österlentuk med studiebesök, Busstur till Markaryd med Älgsafari och 2020 hade vi ett 2 dagars möte med hälsotema.

Peter Lindell informerade sedan om kommande "Må bra dagar" som vi planerar till den 15–17 oktober 2021 på Hotell Erikslund i Ängelholm.

Dagen avslutades enligt tradition med 3 rätters söndagsmiddag. Hotell Statt

serverade god välsmakande och anpassad meny. Som förrätt fick vi Sparrissoppa med pocherat ägg, krasse och krispigt rågbröd. Varmrätten bestod av bakad kummel med brynt smör, pepparrot, dill och färsk potatis. Middagen avslutades med Choklad crème brulée med färska bär och kaffe.

Det kändes som stämningen var god både på mötet och under middagen. Vi tackar alla som kom och bidrog till en lyckosam och hälsosam träff. Speciellt tack till våra fyra nya medlemmar som mötte upp. ■

Rehabcenter Mösseberg

*Bräcke
diakoni*

Rehab för livet

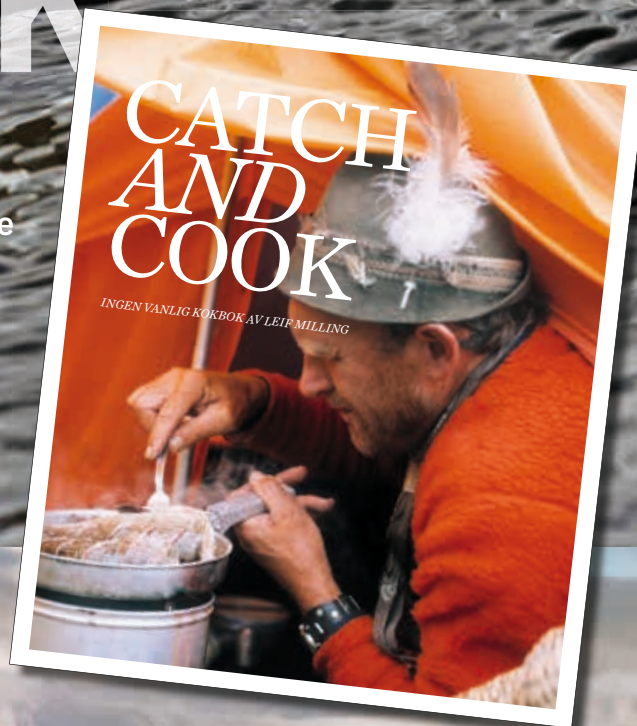
Vill du må bättre och samla ny kraft? Hos oss på Rehabcenter Mösseberg möts du av ett kompetent rehab-team som har just dina behov i fokus. Vattengymnastik, mindfulness, föreläsningar och samtal, tillsammans med andra, i vackra miljöer väntar. Med dig hem får du nya verktyg att använda i vardagen.

Läs mer på www.brackediakoni.se/mosseberg

INGEN VANLIG KOKBOK

"Jag älskar att tillreda mina fångster lika mycket som att bli serverad. I den här boken möter ni mina fiskevänner som inte bara bjuder på delikat tillagad fisk utan även på sig själva."

Leif Milling

Nominerad till:

BESTÄLL!

395 KR

Beställ boken via: www.agrenshusetshop.se/ eller ring 0660-29 99 52
Mailar du, ange namn, adress och postadress!

KOM TILL OSS OCH PROVA!

Hur olika människor väljer att hantera sitt håravfall är individuellt och i slutändan en smaksak. Vissa väljer att lämna huvudet bart medan andra föredrar att använda turban eller peruk. Oavsett vad du själv väljer, är det viktigaste att det känns bra och bekvämt för dig!

Hos oss hittar du ett stort utbud av peruker och turbaner i olika frisyror, modeller och utförande – för att vi på bästa möjliga sätt ska kunna hitta just det du söker, för din bästa känsla och komfort!

Kontakta oss gärna för en fri konsultation - som nu även kan erbjudas online.

Titta in på carlmlundh.se - här hittar du online tidsbokning och tillgång till vår webshop - där du enkelt kan klicka hem bland annat skötselprodukter och turbaner.

Bildmaterial: Christine Headwear och Sentoo Collection.

SALONGER PERUKER & TURBANER HÅRPRODUKTER

Varmt välkommen!
CARL M LUNDH – SALONGER OCH PARTNERS

CARL M LUNDH SALONGER – GÖTEBORG CML: 031-10 23 80 | GÖTEBORG Sahlgrenska CML: 031-41 45 10 | HELSINGBORG CML: 042-14 30 00 | JÖNKÖPING CML: 036-15 02 70 | KALMAR CML: 0480-813 69 | LUND CML: 046-14 17 70 | MALMÖ CML: 040-733 20 | STOCKHOLM Östermalm CML: 08-545 66 800 | STOCKHOLM Perukshopen: 08-20 10 06 | UMEÅ CML: 090-12 16 72 | VÄSTERÅS CML: 021-18 15 03 | ÖREBRO CML: 019-14 83 63.

PARTNERS – ANDERSTORP Almgrens hårvård: 0371-154 77 | BORÅS Hulda Salongen: 033-15 51 77 | ESKILSTUNA Salong LM: 016-13 27 19 | FALUN Headbanger Hairstyle: 023-197 88 | GÄLLIVARE Stinas Hårcenter: 0970-150 55 | KARLSKOGA Salong Boman: 0586-310 27 | KARLSTAD Hedwig Hårvård: 054-19 08 03 | KRISTIANSTAD Skägg & Lockar: 044-10 00 00 | LINKÖPING Fifty Fifty: 013-12 65 66 | NORRKÖPING Peggis Barbershop: 011-13 24 00 | RONNEBY Salong Astra: 0457-108 51 | SKÖVDE Hårstudion: 0500-41 31 21 | SVENLJUNGA Bergs Salong: 0325-61 10 86 | TORSÅKER Salong P.I.A: 0290-400 12 | UPPSALA Rendezvous: 018-20 90 90 | VARBERG Frisyrhörnan: 0340-133 78 | VISBY Lina Khan Est. 2017: 0790-710 710 | VÄXJÖ Hårdesign: 0470-483 90 | ÖRNSKÖLDSEVIK Salong Jacob: 0660-190 17.

Förenings-nytt

UNDER DEN HÄR RUBRIKEN kan varje förening annonsera om den verksamhet som planeras för den kommande perioden, intill det att nästa nummer av Mun&Hals kommer ut. På så sätt når man alla medlemmar med en påminnelse och andra föreningar kan dessutom få tips och inspiration till sitt eget utbud.

DEN HÄR RUTAN ska alltså användas för att i förväg informera. Att sedan rapportera från mötet eller aktiviteter i form av en artikel i tidningen är givetvis lika angeläget och viktigt som tidigare.

REDAKTIONEN

MAILA TILL: **ULF JÖNSON**, ulfjonson@telia.com

Mun- & Halscancerföreningen Halland

Hallands Laryngförening har beslutat att göra ett namnbyte till Mun- & Halscancerföreningen Halland.

Sydöstra Mun- & Halscancerföreningen

genomförde den 19 juni sitt årsmöte med deltagande av 44 medlemmar. Traditionenligt genomfördes årsmötet på Smålandsgården i Örserum.

Mun- & Halscancerföreningen Uppland

har valt **Catarina Jansson Blixt** till ny ordförande efter Staffan Hagelin Gille.

FRÅN KAOS TILL STRUKTUR

CANCERREHABILITERING FÖR PATIENTER MED HUVUD- OCH HALSCANCER

TEXT **ULRIKA FYRHAG, AGNETA HAGEN, KONTAKTSJUKSKÖTERSKOR, SUS, LUND**

Förändrat utseende, otydligt tal och svårigheter att äta och dricka med de sociala konsekvenser som detta medför, är verklighet för många patienter som behandlats för huvud- och halscancer. Förutom de fysiska problem som kan uppstå av sjukdom och behandling blir cancerdiagnosen ofta en svår upplevelse där patient och närstående konfronteras med mycket rädsla och ovisshet.

Patienterna har stort behov av cancerrehabilitering som syftar till att ge patient och närstående stöd och förutsättningar att ha ett så bra liv som möjligt. Otillräcklig cancerrehabilitering kan leda till livslånga besvär och svårigheter för patienter att återgå i arbete.

På ÖNH-kliniken på SUS har det sedan många år funnits en välfungerande struktur för återbesök till läkare för cancerkontroll efter avslutad behandling. Dock saknades ett systematiskt arbetssätt för cancerrehabilitering. Ulrika Fyrhag och Agneta Hagren, som arbetar som kontaktsjuksköterskor, har genomfört ett förbättringsarbete där målet är att erbjuda alla patienter cancerrehabilite-

ring. I förbättringsarbetet har patienter, personal och representanter från Mun- och halscancerförbundet deltagit.

Förbättringsarbetet har resulterat i följande:

- Alla patienter erbjuds cancerrehabiliteringssamtal i samband med återbesök till läkare vid tre och sex månader efter avslutad behandling. Inför återbesöken fyller patienten i en hälsoskattning och en individuell rehabiliteringsplan utformas tillsammans med patienten.
- En informationsbroschyr som innehåller patientens vårdplan med information om behandling och dess effekter, rehabilitering

och egenvårdsråd och kontaktuppgifter.

- Informationsfilmer om sväljningsträning, gapträning och axelrörlighets träning. Filmerna finns lättillgängliga på YouTube.

Genom en strukturerad cancerrehabilitering kan eventuella komplikationer, akuta inläggningar och onödiga utredningar undvikas. Att arbeta strukturerat sparar tid.

Förbättringsarbetet har uppmärksammats i Region Skåne och har tilldelats Inspirationspriset för patientsäkerhet och kvalitet 2019, samt Diabasens hederspris 2018, ett pris för goda resultat inom den offentliga vården. ■

MEDLEMSANSÖKAN

Jag vill bli medlem

Namn:

Adress:

Postnummer/Ort:

E-postadress:

Telefon:

Klipp ur kupongen, lägg den i ett kuvert, skriv FRISVAR, Mun- & Halscancerförbundet, 20403787, 170 07 Solna

Läs mer om oss på vår hemsida:

www.mhcforbundet.se

Cancer i hals eller munhåla?

Det finns gemenskap med andra i samma situation!
Bli medlem i någon av Mun- & Halscancerförbundets föreningar.
Vi välkomnar behandlade, anhöriga, sjukvårdspersonal,
vänner och andra intresserade som medlemmar.

Mun- & Halscancerförbundet (MHCF) arbetar för:

- kontakt och information före och efter behandling
- att hjälpmedel och förbrukningsmaterial skall vara kostnadsfria
- utökade resurser till rehabilitering
- handikappersättning, färdtjänst och kostnadsfri tandvård
- subventionerad utomlandsvård
- forskning och utveckling av hjälpmedel
- bredare informationsverksamhet
- rökinformation i skolorna

Läns- eller regionsföreningar i Sverige finns i:

Dalarna, Gävleborg, Göteborg, Halland, Sydöstra Sverige, Stockholm, Uppland, Södra Sverige, Västmanland, Norrland, Örebro och Värmlands Län.

Vi är en av huvudmännen i Cancerfonden

Provox® Life™

En ny serie produkter för många av livets olika situationer

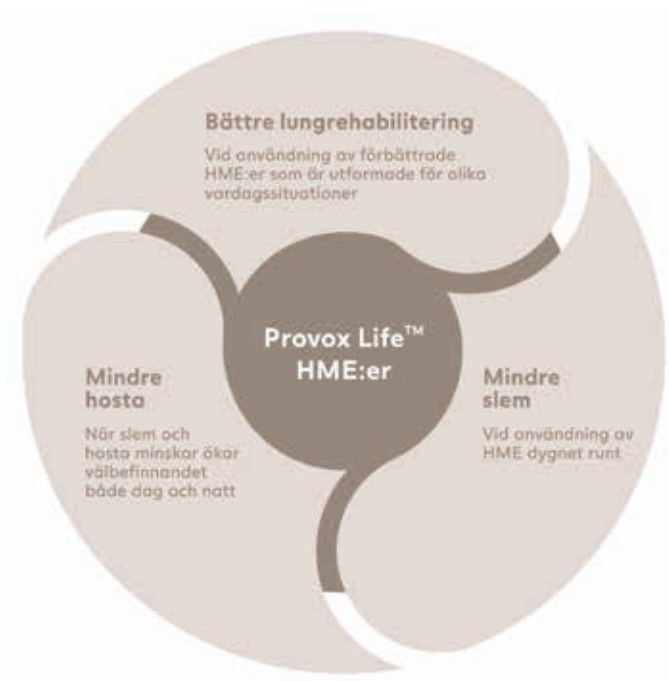
Provox Life™ är en ny generation produkter som bygger på flera års grundlig forskning och utveckling i nära samarbete med laryngektomerade patienter och yrkesverksamma från hela världen, inklusive Sverige.

Alla produkter är utformade och testade för att bättre möta de utmaningar som användare av HME och plåster upplever i vardagen. Provox Life™ erbjuder en komplett och flexibel lösning där personer lättare kan hitta och kombinera sina hjälpmedel för många av livets ögonblick.

Provox Life™ produktfamilj består av:

- Förbättrade HME:er som ger lättare andning och bättre lungrehabilitering dygnet runt
- Omdesignade plåster med förbättrat material och vidhäftningsförmåga, med bättre passform och ökad komfort
- Ny patenterad SecureFit-koppling som ger en enklare och säkrare

Genom att använda HME dygnet runt, både natt och dag, förbättras rehabilitering och befuktning av lungorna. Studier visar att slem och hosta kan minska avsevärt efter bara två veckors kontinuerlig användning av HME.

Provox Life™ HME:er har förbättrats och omdesignats för att ge bästa möjliga lungrehabilitering och lättare andning.

Vill du veta mer?

Kontaktinformation:

Telefon:

Kundtjänst Tel: +46 415 198 20

Växel Tel +46 415 198 00

E-mail:

kundtjanst@atosmedical.com

Webb:

Atosmedical.se

Provox Life™ Home HME
Bättre lungrehabilitering hemma

Ref: 8311
Antal: 30 st.

Provox Life™ Protect HME
Extra skydd mot bakterier och virus

Ref: 8313
Antal: 15 st.

Provox Life™ Go HME
Mindre motstånd i farten

Ref: 8310
Antal: 30 st.

Provox Life™ Energy HME
Bättre luft till fysisk aktivitet

Ref: 8312
Antal: 30 st.

Provox Life™ Night HME
Mindre hosta om natten

Ref: 8262
Antal: 30 st.

Provox Life™ FreeHands HME
Större frihet med handsfree-tal

Ref: 7440
Antal: 30 st.

TANDVÅRDSREFORMEN

TEXT OWE PERSSON

Tandvårdsutredningen - en bakgrundsbeskrivning utifrån betänkandet "När behovet får styra"

Den 30 mars 2021 utkom betänkandet "När behovet får styra" – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa. Betänkandet bygger på utredningen om en "Jämlik tandhälsa" SOU 2021:8 och omfattar nästan 1600 sidor. Mun och Halscancerförbundet är en av remissinstanserna vilket innebär att vi skall ha synpunkter på betänkandet. Undertecknad som fått i uppdrag av MHCFAU att tillsammans med övriga såväl enskilda medlemmar som regionala organisationer, att sammanställa samtliga inkomna synpunkter och att besvara remissen har främst koncentrerat sig på följande kapitel i betänkandet. Efter inkomna synpunkter, dock senast den 25 augusti, kommer förbundets yttrande att avges.

Uppdraget

Regeringen beslutade den 8 mars 2018 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda och lämna förslag till hur tandvårdssystemet kan utvecklas för att bli mer resurseffektivt och jämlikt. Föreslagna förändringar skall gynna en regelbunden och förebyggande tandvård och syfta till att minska skillnaderna i tandhälsa i befolkningen. SOU 2018:16

Det svenska tandvårdssystemet

Idag är det så i vårt land att barn och unga vuxna till och med det år de fyller 23 år har avgiftsfri tandvård genom regionernas försorg. I praktiken är det så att respektive region reglerar vilken tandvård som skall ingå i det avgiftsfria åtag-

andet från regionen gentemot patienten. Det särskilda tandvårdsstödet som ges i regionernas regi, ges till hälso- och sjukvårdsavgift samt omfattar endast personer med särskilda behov av tandvårdsinsatser. Det handlar framför allt om personer där förutsättningarna för en god tandhälsa är försämrade till följd av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning samt patienter som behöver en särskild tandvårdsinsats

som ett led i en medicinsk sjukdomsbehandling. Det som idag avses med tandvård enligt tandvårdslagen är framför allt åtgärder för att förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador i munhålan. Åtgärder med anledning av maligna tumörer räknas dock inte som tandvård. Däremot räknas till tandvård, tandreglering. En gränsdragning kan även behövas mellan vad som är tandvård och vad som är

rent estetisk behandling. Dagens tandvård för personer med långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning kan omfattas av det särskilda tandvårdsstödet vilket benämns F-tandvård detta enligt regionernas terminologi. Personer som har stora behov av tandvård på grund av en långvarig sjukdom eller en funktionsnedsättning kan få särskilt tandvårdsstöd, eftersom sjukdomen eller funktionshindernedsätt-

ningen kan medföra sämre förutsättningar att bibehålla tandhälsa än vad friska personer har. När så kallad F-tandvård har beviljats blir patientkostnaden lika som för hälso- och sjukvård. Detta är en åtgärd som skall godkännas av respektive region, och det har visat sig att systemet är till cirka 25 procent underutnyttjat enligt de beräkningar som gjorts.

Tandhälsan i Sverige – utvecklig och nuläge

De två vanligaste orsakerna till tandskador är karies och parodontit. Ett tredje om att den orala hälsans samband med det övriga hälsotillståndet. Det är numera vedertaget att sjukdomar i munnen kan vara såväl en orsak som en följd av andra sjukdomar i övriga kroppen. Man kunde redan på 1980-talet påvisa ett samband mellan oral hälsa och hjärtkärl-sjukdomar.

För befolkningen som helhet går det att konstatera en tydligt förbättrad tandhälsa inte minst under de senaste 10 åren. Förbättringar finns för både män och kvinnor och i de flesta åldersgrupper. Den allt bättre tandhälsan syns både genom att fler personer har fler kvarvarande tänder samt att fler av dessa tänder är intakta. En stor del av de personer med sämre tandhälsa uppger de ekonomiska aspekterna som ett hinder för att regelbundet undersöka samt laga sina tänder.

Vuxna med särskilda behov

Konsumtionen av tandvård är högre för personer med en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning jämfört med personer som får tandvård inom det statliga tandvårdsstödet detta enligt statistik från tandvårdsregistret. En förutsättning för att

patienten ska kunna få möjlighet till särskilt stöd är att det finns kännedom om stöden. Vilket idag kan upplevas som bristfälligt. Det gäller såväl hos patienten som hos läkaren som ska skriva intyg samt även hos kommunens företrädare. Samma sak kan även gälla tandvårdspersonal, där stöden kan variera mellan de olika regionerna. Kännedomen om de särskilda tandvårdsstöden ute i professionen behöver bli bättre.

Alternativa modeller för ett nytt eller justerat statligt högkostnadsskydd

I den workshop som genomfördes av gruppen för "Jämlig tandhälsa" framgick med enkla och tydliga majoritet bland deltagarna att "tandvården tydligare bör styras av samma behovsprinciper som övrig hälso- och sjukvård, det vill säga att de

med störst behov ska ges företräde till vården. I förslaget till alternativa modeller förespråkas från flera håll att "göra munnen till en del av kroppen" detta skulle bli ett närmande mellan tandvården idag samt hälso- och sjukvården. Detta är en återkommande önskan som ofta uttrycks i diskussionerna om ett framtida tandvårdssystem. Från Mun och halscancer förbundets sida gillar vi tanken på ett samlat huvudmannaskap vilket i förlängningen möjliggör en sammanhållen finansiering, styrning, ledning och möjlighet till ansvarsutkrävande. Rent teoretiskt skulle detta kunna uppnås om tandvården organiserades, reglerades och även finansierades enligt samma modell som övrig hälso- och sjukvård och där idag regionerna har det samlade ansvaret. ■

Foto: shutterstock.com

PICKLADE KANTARELLER OCH GRÖNT

1 dl socker
2 dl ättiksprit (12 %)
3 dl kallt vatten
1 msk finhackad vitlök
150 g kantareller
1/2 purjolök
1 rödlök
1 morot
olja
salt och peppar

Rör ut socker i lite hett vatten tills sockret löst sig. Tillsätt kallt vatten, ättiksprit, finhackad vitlök, 1 tsk salt och 2 krm grovmalen vit- eller svartpeppar. Fräs kantareller i en het panna med ett par matskedar olja. Lägg de varma kantarellerna i ättikslagen. Låt svalna. Skala och strimla purjolök och rödlök. Skala morot och hyvla den i tunna skivor. Vänd ner grönsakerna i lagen med svampen och låt stå och dra i ca 30 minuter före servering.

RECEPT FRÅN ICA.SE

Ni i föreningarna kan hjälpa redaktionen

Vi vill tacka för de bidrag som kommit in till Mun&Hals. Det är roligt att läsa det som kommit in. Hoppas ni fortsätter så.

Bidragen behöver inte handla om vår funktionsnedsättning. Det kan vara en liten händelse eller incident på 4 rader eller ett A4. Allt är lika välkommet.

Känn dig som en redaktionsmedlem. Försök innan ni skickar in ert material att om möjligt få det digitaliserat och helst skickat på e-post.

Grovsortera gärna era bilder som är suddiga eller som ni bedömer är ointressanta. Skicka bara de ni vill ha med. Glöm inte att skriva texter till bilderna och gärna mellanrubriker.

VARMA HÄLSNINGAR FRÅN REDAKTIONEN

REMISSYTTRANDE

FRÅN SVERIGES FOLKTANDVÅRDSFÖRENING

TEXT OWE PERSSON

Mun- och halscancerförbundet har från Sveriges Folk-tandvårdsförening tillställts en skrivelse med följande innehåll:

”Sveriges Folk tandvårdsförening är liksom Mun- och Halscancerförbundet en av flera relevanta remissinstanser vad avser betänkandet ”När behovet får styra”. Vi bilägger här nedan synpunkterna från Sveriges Folk tandvårdsförening. ”När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa (SOU 2021:8)”.

Tandvårdsutredningen fokuserar på vikten av långsiktiga, förebyggande insatser och fördelning av offentliga medel för att följa behovs- och solidaritetsprincipen, viktiga steg på vägen mot en mer jämlik tandhälsa. Vi tror dock inte att utredningens förslag räcker till för att lösa de regionala problem som finns på många ställen i landet avseende tillgång till tandvård för hela befolkningen. Mycket i utredningen är dock positivt och nedan följer de viktigaste förslagen från folktandvårdsförbundet”.

Folktandvårdens remissyttrande.

1. Införa etiska principer i tandvårdslagen (Utredningshänvisning: 7:4:1, sid 507)

I hälso- och sjukvårdslagen finns tydliga etiska principer som styr vårdens prioriteringar, dels avseende vems behov som ska ges företräde vid en bristande tillgång på resurser och dels av att vården ska vara kostnadseffektiv. Vi anser att munnen, som en del

av kroppen, bör omfattas av en lagstiftning som kopplar till samma etiska principer som gäller för övrig hälso- och sjukvård, vilket inte är fallet idag i tandvårdslagen (SFS1985:125).

2. Privata vårdgivare ska vid anmodan av den region inom vilken de verkar samverka med regionen i dess planering och utveckling av tandvården (7.4.3, sid 521) Regionen och inte Folk tandvården ska stå för fullständig tandvård till barn och unga och specialisttandvård för vuxna (7.4.8, sid 540)

För att bibehålla en god tandhälsa genom hela livet krävs kunskap och stöd från kompetent tandvårdspersonal. På många ställen i landet är väntetiden för en undersökning flera år och situation förvärras successivt. Folk tandvården i större delen av landet är idag, via sitt sistahandsansvar, regionernas verktyg för att säkra vårdutbudet. Detta ansvar inkluderar en förväntan om geografisk närhet.

Det är ett omfattande uppdrag som i glesbygd och på orter utanför de större städerna är en tuff utmaning att hantera för många folktandvårdsorganisationer. Folk tandvårdsföreningen håller därför med utredningen om att ansvaret istället bör läggas direkt på regionerna. Utifrån tydliga direktiv och uppdrag bör privat- och folktandvården samverka och i betydligt större utsträckning dela på ansvaret för att kunna täcka behoven och erbjuda en tillgänglig tandvård över hela landet. När tandvårdens

samlade resurser används mer effektivt och rättvist räcker kapaciteten till fler som har behov av vård.

3. Avgiftsfri tandvård till barn och unga vuxna ska erbjudas t.o.m. det år de fyller 19 år (8:9:1, sid 568)

Sänkt ålder för den avgiftsfria tandvården från 23 till 19 år är positivt. Förslaget kommer att skapa utrymme för tandvård till patienter med större behov enligt behovs-solidaritetsprincipen. Den fria tandvården för barn och ungdomar som vi har i Sverige innebär tillgång till god tandvård tidigt.

Den förebyggande inriktningen med stöd och hjälp till goda vanor har bidragit till att tandhälsan i Sverige har förbättrats över tid och generellt sett är god i landet. De unga vuxna kommer efter 20 års ålder att kunna inlemmas i tandvårdssystemet utifrån tandvårdsutredningens förslag om tandhälsoplan med en fast patientavgift på 200 kronor per besök.

Förslaget bör därför skyndsamt införas så att resurserna kan omfördelas till de patientgrupper som är i störst behov av tandvård.

4. Enhetlig individuell riskbedömningsmall införas (9:2:1, sid 595)

Förslaget innebär att tandläkaren eller tandhygienisten använder en standardiserad nationell mall vid undersökningstillfället för att bedöma patientens risk att utveckla sjukdom i munnen. Denna professionella riskbedömning styr dels hur mycket förebyggande vård som ska

subventioneras av staten, dels hur ofta statliga medel ska subventionera kommande undersökningskostnader framöver.

Folktandvården arbetar sedan många år tillbaka med riskbedömning som styrmedel för fortsatt behandling och ser detta som ett mycket effektivt sätt att fördela vårdresurserna på ett rättvist och kostnadseffektivt sätt. Det kommer att vara av största vikt att mallen är nationellt gällande, är tydlig, lätt att förklara och fångar patientens behov av vård för att säkra en fortsatt god tandhälsa.

5. Införande av en individuell tandhälsoplan med en fast avgift på 200 kr per besök för åtgärder ingående i planen (9.2.2, sid 600)

En individuellt utformad plan utifrån varje patients behov av tandvård ska ersätta dagens system med allmänt och särskilt tandvårdsbidrag från Försäkringskassan. Förslaget strävar efter att nå grupper som av ekonomiska, kulturella eller andra skäl avstår tandvård.

En låg och fast instegskostnad där patienten betalar 200 kr per besök för undersökning och/eller förebyggande tandvård kommer att leda till att fler patienter kommer att ha råd med besöket. De får stöd och hjälp snabbare och får ta del av förebyggande vård på ett tidigt stadium för att bevara det friska friskt.

Att sänka den ekonomiska tröskeln och fokusera på en tydligt förebyggande inriktning är ett nödvändigt steg för en långsiktigt hållbar tandvård.

6. De selektiva stöden blir en del av det statliga tandvårdsstödet (10:5, sid 686)

Ett nytt statligt tandvårdsstöd för personer med särskilda behov ska ersätta delar av de olika och vitt skilda regionala tandvårdsstöden. Förslaget kommer att skapa förutsättningar för ett mera jämlikt och rättvist system och det kommer också att bli mera lättförståeligt både för de berörda patienterna och för de ansvariga behandlarna inom hälso- och sjukvården respektive tandvården eftersom nuvarande stöd är krångliga att tolka. Idag kan det skilja i

omfattningen av stöd som patienter med samma diagnos och vårdbehov får, kopplat till i vilken region personen är bosatt.

Ett gemensamt nationellt system ger också bättre möjligheter till uppföljning, utvärdering och forskning. Det är dessutom mycket positivt att även tandvården och kommunala verksamheter föreslås kunna identifiera personer som är aktuella för det selektiva stödet (10:5:7). Det kommer att innebära att fler patienter som är berättigade till stödet verkligen får ta del av det.

7. Patienter som är 85 år och äldre ska omfattas av samma regler om patientavgifter som inom selektivt stöd (10:5:6, sid 711)

Allt fler äldre har kvar sina egna tänder livet ut. Detta förändrar personens behov av stöd och hjälp för att kunna bibehålla en god munhälsa, både inom äldreomsorgen och inom tandvården. Därför är det mycket positivt att tandvården, för den här gruppen av patienter, föreslås erbjudas till samma kostnad som för det selektiva stödet, dvs 200 kronor per besök.

Tydliga definitioner av vilken tandvård som ska ingå kommer att krävas och vikten av kontinuerlig kontakt med tandvården samt förebyggande åtgärder måste poängteras. ■

FÖR SVERIGES
FOLKTANDVÅRDSFÖRENING
GUNILLA SWANHOLM
ORDFÖRANDE I SVERIGES
FOLKTANDVÅRDSFÖRENING

IN MEMORIAM GUNNAR PERSSON

TEXT HANS-OLA FORS, STIFTELSEN LARYNGFONDEN

I början av maj fick vi det smärtsamma beskedet att vår Gunnar Persson lämnat oss.

Gunnar kom redan direkt efter att Laryngfonden ombildats till stiftelse år 1991, att utgöra en mycket betydelsefull och uppskattad kraft i Laryngfondens utveckling från en obetydlig testamentsfond till det som idag är en betydelsefull och uppskattad kraft i Laryngfondens utveckling från en obetydlig testamentsfond till det som idag är idag.

Gunnar var verksam lantbrukare i Hyssna innan han drabbades av strupcancer, högst troligt orsakad av mögelsporer i spannmål. Efter

genomgången behandling med laryngektomi arbetade han för Länsförsäkringar Skaraborg.

Som den föreningsmänniska Gunnar var kom han att engagera sig i arbetet med att stödja forskning inom halscancer och rehabilitering av patientgruppen. Detta gjorde han dels i Göteborgs Laryngförening/Svenska Laryngförbundet och dels i Stiftelsen Laryngfonden.

I det senare kom han att i över 20 års tid vara en betydelsefull ledamot och axlade ett stort arbetsåtagande. Hans stora intresse och kunskap i placeringsfrågor kom fonden till gagn under alla dessa år.

Ett stort fritidsintresse var fotografering och Gunnars bilder har ofta publicerats i bl.a. tidningen Lary numera Mun & Hals.

Jag har ett särskilt minne som väl beskriver Gunnars person och karaktär nämligen från en resa i Bulgarien, där Gunnar åser en parkarbetare i försöket att fälla ett stort träd. Försöket ser ut att misslyckas beroende på att sågkedjan är ovass. Gunnar går fram till arbetslaget och letar fram en fil i verktygslådan och filar kedjan. Efter att de

församlade parkarbetarnas beundran övergått till viljan att på nytt angripa det stora trädet äter sig sågkedjan in i trädet som om det vore ost. Stort jubel utbryter då trädet äntligen faller. Gunnar lyfter sin keps och tackar för att han fick vara med. En man med handlingskraft hade talat utan att fälla ett ord.

Vi, som under många år fick förmånen att lära känna Gunnar, kom att i honom ha en fast hjälpare närhelst vi behövde få råd och stöd. Han förmedlade en djup trygghet genom sin vänlighet och positiva attityd.

Gunnar kommer för alltid att finnas i våra hjärtan.

Tack för all glädje och inspiration du gav oss. ■

RECEPT

SOLSKENSKAKA MED APELSINSKAL

GOTT TILL KAFFET

TEXT OCH FOTO JAN-ERIK OLSSON

Ett gammalt recept från skolkökstiden.

Det här behöver man:

- 3 ägg
- 2 ½ dl socker
- 125 gr smält smör
- 2 ½ dl vetemjöl
- 1 tsk bakpulver
- 1 apelsin

Till formen:

Smör och ströbröd

Gör så här:

Ställ ugnen på 175 -200 grader. Smörj och bröa en form. Blanda vetemjöl och bakpulver. Smält smöret. Skölj apelsinen och riv skalet grovt. Vispa äggen och tillsätt sockret och fortsätt att vispa så att smeten blir vit och fluffig . Rör i vetemjöllet och tillsätt smält smör, lite i taget.

Häll över smeten i formen och strö över apelsinskalet. (Vill man ha lite mer apelsin smak, så kan man pressa i lite saft från apelsinen.)

Gräddningstid ca 45 minuter.

Lycka till ■

Ta hand
om varandra

Foto: shutterstock.com

RECEPT

HÖGSBOSOPPA

EN AV MINA FAVORITER

TEXT HELGA STOLLENWERK

Passar säkert många av våra medlemmar som har svårt att tugga fast föda.

Det här behöver man:

200 g barnmorotspuré
200 g färska morötter
40 g purjolök
25 g margarin
7,5 dl grönsaksbuljong
1 dl grädde

Foto: shutterstock.com

Gör så här:

Riv morötterna på grövsta delen av rivjärnet. Finstrimla purjon och fräs morötter och purjo i margarin. Tillsätt purén och häll på buljongen. Låt koka cirka 10 minuter. Red av soppan och tillsätt grädden. Krydda med salt, peppar och oregano.

Soppan är vegetarisk men vill man kan man tillsätta lite strimlad kokt skinka.

Hoppas det smakar. ■

Cancer i hals eller munhåla?

Det finns gemenskap med andra i samma situation!

Bli medlem i någon av Mun- & Halscancerförbundets föreningar.

Vi välkomnar behandlade, anhöriga, sjukvårdspersonal, vänner och andra intresserade som medlemmar.

Mun- & Halscancerförbundet (MHCF) arbetar för:

- kontakt och information före och efter behandling
- att hjälpmedel och förbrukningsmaterial skall vara kostnadsfria
- utökade resurser till rehabilitering
- handikappersättning, färdtjänst och kostnadsfri tandvård
- subventionerad utomlandsvård
- forskning och utveckling av hjälpmedel
- bredare informationsverksamhet
- rökinformation i skolorna

Läns- eller regionsföreningar i Sverige finns i:

Dalarna, Gävleborg, Göteborg, Halland, Sydöstra Sverige, Stockholm, Uppland, Södra Sverige, Västmanland, Norrland, Örebro och Värmlands Län.

Vi är en av huvudmännen i Cancerfonden

- har 11 läns- och regionföreningar runt om i landet
- bevakar och tillvaratar medlemmarnas intressen
- arbetar aktivt för att hjälpa medlemmarna tillbaka till ett meningsfullt liv
- ordnar rehabiliteringsseminarier och -resor
- har sitt kansli i Solna
- arbetar för att starta samtalsgrupper för både patienter och anhöriga antingen via sjukvårdspersonalen eller i lokal-föreningarnas regi
- ger ut tidningen Mun&Hals med aktuell information, artiklar och reportage
- har regelbundet kurser för förbundets och föreningarnas förtroendevalda samt antirökinformatörer
- håller kontakt med myndigheter och serviceorgan
- tillhör Funktionsrätt Sverige
- är en av huvudmännen i Cancerfonden
- har kontakt med mot svarande förbund i andra länder
- har förtroendeanslutna läkare, tandläkare, logoped, kurator och dietist
- har instiftat den fristående Stiftelsen Laryngfonden

STIFTELSEN LARYNGFONDEN

I KAMP MOT STRUP- OCH MUNHÅLECANCER

Laryngfonden – en fristående fond instiftad av Svenska Laryngförbundet – står öppen för ansökningar om bidrag, vilka kan beviljas i enlighet med fondens ändamål:

Fondens ändamål är att främja forskning och utveckling, särskilt inom områdena laryng-, hemilaryng- och glossektomi samt främja vård och rehabilitering för behövande sjuka inom dessa områden, dock ej sådant som åligger stat, landsting och kommun, enligt gällande lagar, regler och praxis.

**Bidrag och gåvor
emottages tacksamt på:**

Plusgiro 91 82 58-5

Bankgiro 5936-5338

Ansökningsblankett för bidrag finns hos:
Stiftelsen Laryngfonden

Strandgatan 19 ■ 952 33 Kalix

Tel: 0923-156 70

E-post: info@laryngfonden.se ■ Hemsida: www.laryngfonden.se

Vill du annonsera i tidningen **Mun&Hals**?

Kontakta
Gunilla Åkerlund
0660-29 99 61
gunilla.akerlund@agrenshuset.se

@ÅGRENSHUSET

Mot smärta i munnen

Smärta i munnen som ger svårigheter att äta, svälja, tala och sova är vanligt i samband med cancerbehandling.

episil® munhålevätska förebygger och behandlar smärtor och sår i munnen genom att bilda en tunn film som snabbt och effektivt skyddar munslemhinnan i upp till 8 timmar.

episil® är en receptfri produkt och finns tillgänglig för beställning på www.apotea.se, www.apoteket.se samt i Apoteket AB's butiker.

Mer information om produkten och hur du beställer hittar du på www.episil.se.

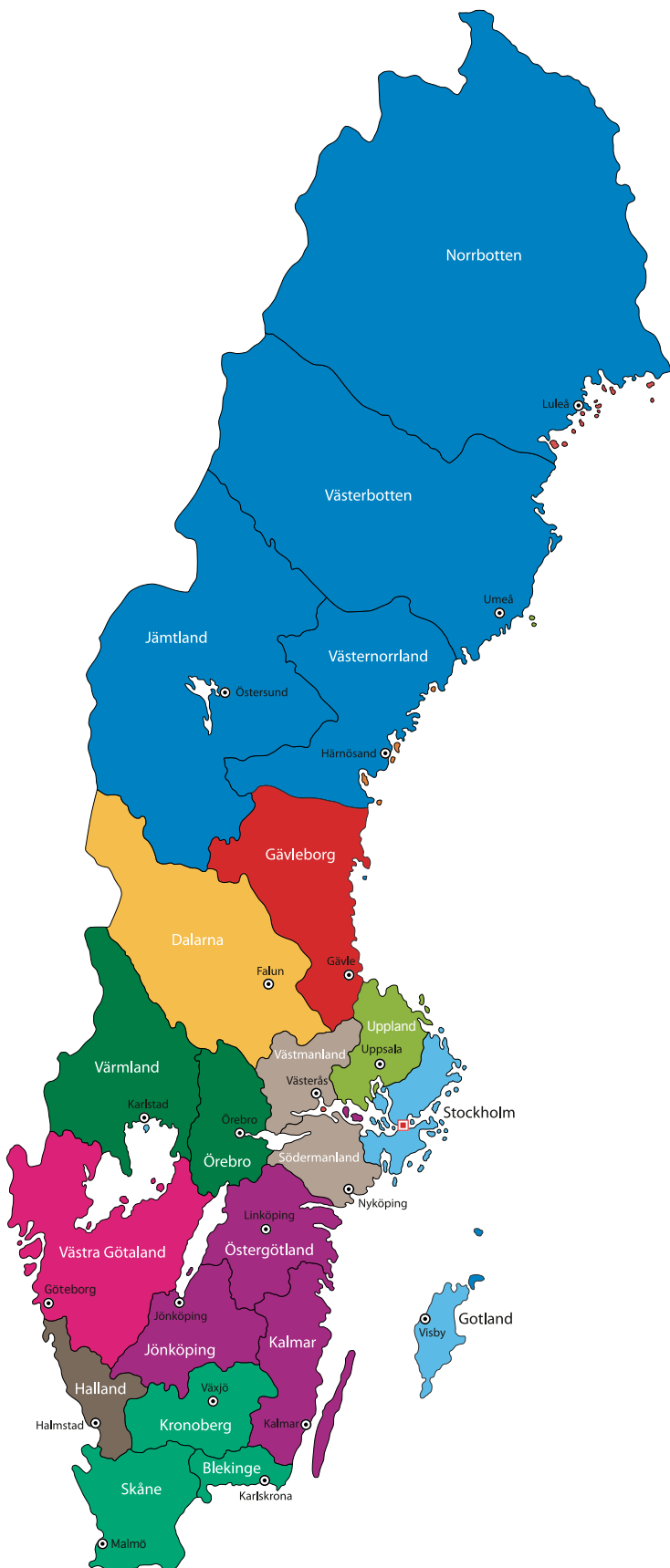
Camurus AB, Ideon Science Park, 223 70 Lund, Sverige
episil@camurus.com | 046-286 57 30 | www.camurus.se

camurus

Pub.Doc.-19262-00-1912

MUN- & HALSCANCERFÖRBUNDET

REGIONALFÖRENINGAR

- Mun- & Halscancerförbundet Norrland**
 Norrbotten, Västerbotten, Jämtland, Västernorrland
- Mun- & Halscancerförbundet Gävleborg**
 Gävleborg
- Mun- & Halscancerförbundet Dalarna**
 Dalarna
- Mun- & Halscancerförbundet Uppland**
 Uppsala
- Mun- & Halscancerförbundet Örebro och Värmlands Län**
 Örebro, Värmland
- Mun- & Halscancerförbundet Södermanland och Västmanlands Län**
 Södermanland, Västmanland
- Mun- & Halscancerförbundet Stockholms Län**
 Stockholm, Gotland
- Sydöstra Mun- & Halscancerförbundet**
 Östergötland, Jönköping, Kalmar
- Mun- & Halscancerförbundet Göteborg**
 Västra Götaland
- Mun- & Halscancerförbundet Halland**
 Halland
- Mun- & Halscancerförbundet Södra Sverige**
 Kronoberg, Blekinge, Skåne

MUN- & HALSCANCERFÖRBUNDET

Regionalföreningar

MED KONTAKTPERSONER

Mun- & Halscancerföreningen Norrland

OWE PERSSON

Magasingatan 13, 903 27 Umeå
Tel: 090-19 10 32. Mobil: 0703-92 63 15
E-post: owe.o.persson@outlook.com

Mun- & Halscancerföreningen Gävleborg

KENNETH RUBENSSON

Norrbågen 43 C, 806 34 Gävle
Mobil: 0703-77 80 86
E-post: rubensson7@gmail.com

Mun- & Halscancerföreningen Dalarna

LENA LUNDSTRÖM

Hantverkaregatan 3, 771 53 Ludvika
Mobil: 072-330 09 23
E-post: lena.lundstrom54@live.se

Mun- & Halscancerföreningen Uppland

CATARINA JANSSON BLIXT

Ekebovägen 7, 756 55 Uppsala
Tel: 073-826 00 95
E-post: janssonblix@gmail.com

Mun- & Halscancerföreningen Örebro och Värmlands Län

BARBRO PETTERSSON

Sigillgatan 68, 703 78 Örebro
Tel: 0730- 50 60 52
Mail: munochhals.orebrovarml@gmail.com

Mun- & Halscancerföreningen Södermanland och Västmanlands Län

EVA KNUTS ERIKSSON

Myrby gård 1, 725 96 Västerås
Mobil: 070-898 01 75.
E-post: eva@myrbygard.se

Mun- & Halscancerföreningen Stockholms Län

KENT BLADEMO

Fenderstigen 4, 134 32 Gustavsberg
Mobil: 070-529 11 20
E-post: anki_blademo@yahoo.se

Sydöstra Mun- & Halscancerföreningen

TONY NILSSON

Bjälbovägen 65, 592 41 Vadstena
Mobil: 070-288 54 04
E-post: tonynosslin48@gmail.com

Mun- & Halscancerföreningen Göteborg

DAN RASMUSSEN

Hammarvägen 114, 421 65 Västra Frölunda
Mobil: 070-397 97 30
E-post: dan.g.rasmussen@gmail.com

Mun- & Halscancerföreningen Halland

BENGT-GÖRAN SVENSSON

Box 48
Oskarströmsvägen 29, 313 94 Sennan
Mobil: 072-174 48 24
E-post: bengt-goran1945@outlook.com

Mun- & Halscancerföreningen Södra Sverige

GUN OLSSON

Björkspinnaregatan 10, 233 36 Svedala
Mobil: 070-82 72 249
E-post: systergun@gmail.com

Mun- & Halscancerförbundet

KRISTINA HENRIKSSON, ZOFIA KIJEK

Barks väg 14, 170 73 Solna
Tel: 08-655 83 10
E-post: kansli@mhcforbundet.se
Hemsida: www.mhcforbundet.se

Kansliets telefontider

Tisdagar – Torsdagar kl. 09.00 – 12.00

Telefon: 08-655 83 10

E-post: kansli@mhcforbundet.se

Hemsida: www.mhcforbundet.se

B Posttidning

Mun- & Halscancerförbundet
Barks väg 14
170 73 SOLNA

PROVOX
Life

Provox® Life™ En serie produkter för många av livets olika situationer

Ref: 8313
Antal: 15 st.

Provox Life™ Protect HME

Provox Life™ Protect HME är utformad för att kombinera egenskaperna av en HME med ett effektivt elektrostatiskt filter. Det gör att Provox Life™ Protect HME skyddar mot bakterier, virus och andra luftburna partiklar.

Den nya Provox Life™ Protect HME

Det finns många vardagssituationer där ett extra skydd av lungorna kan behövas. Till exempel i kollektivtrafiken, i tätbefolkade områden, i affärer eller i dammiga arbetsmiljöer.

- Effektiv filtrering av bakterier, virus, damm, pollen och andra luftburna partiklar
- Måttligt andningsmotstånd gör det möjligt att använda HME i olika vardagssituationer
- Lättare andning än Provox Micron
- Ny ergonomisk design

Kontakta oss för mer information:

Kundtjänst Tel: +46 415 198 20
Växel Tel: +46 415 198 00
E-mail: kundtjanst@atosmedical.com
Web: www.atosmedical.se

Läs mer om Provox Life™ på vår hemsida
www.atosmedical.se

*Obs! Eftersom patogener kan komma in i människokroppen på andra sätt kan Provox Life™ Protect HME aldrig garantera fullständigt skydd. Läs anvisningarna för vägledning.

Atos
Breathing-Speaking-Living
atosmedical.com